

Programma van maatregelen:

Ede (Haaltert) – Hooglareweg-Edestraat

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Gemotiveerd advies

Het was tot op heden enkel mogelijk een bureauonderzoek (projectcode 2017J365) uit te voeren. Bijkomend vooronderzoek blijkt echter nodig en dient te verlopen via een uitgesteld traject. Momenteel wordt het terrein namelijk nog ingenomen door bomen en bebouwing. De aanvraag van een rooivergunning en een sloopvergunning maakt deel uit van de vergunningsaanvraag waarvoor de archeologienota opgemaakt werd.

Het bureauonderzoek geeft aan dat het onderzoeksgebied archeologisch potentieel kent. Er is voornamelijk een archeologische verwachting naar sporen uit de steentijd tot de middeleeuwen. Het potentieel op een goed bewaarde steentijd artefactensite wordt wel laag ingeschat omwille van de vele bodemingrepen die op het terrein hebben plaatsgevonden in de nieuwe en de nieuwste tijd en waarvan verondersteld wordt dat ze een negatieve impact hebben gehad op de bovenzijde van het bodemarchief. In functie van verder onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van waardevolle archeologische sporen wordt de uitvoering van een proefsleuvenonderzoek nodig geacht.

Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

Administratieve gegevens

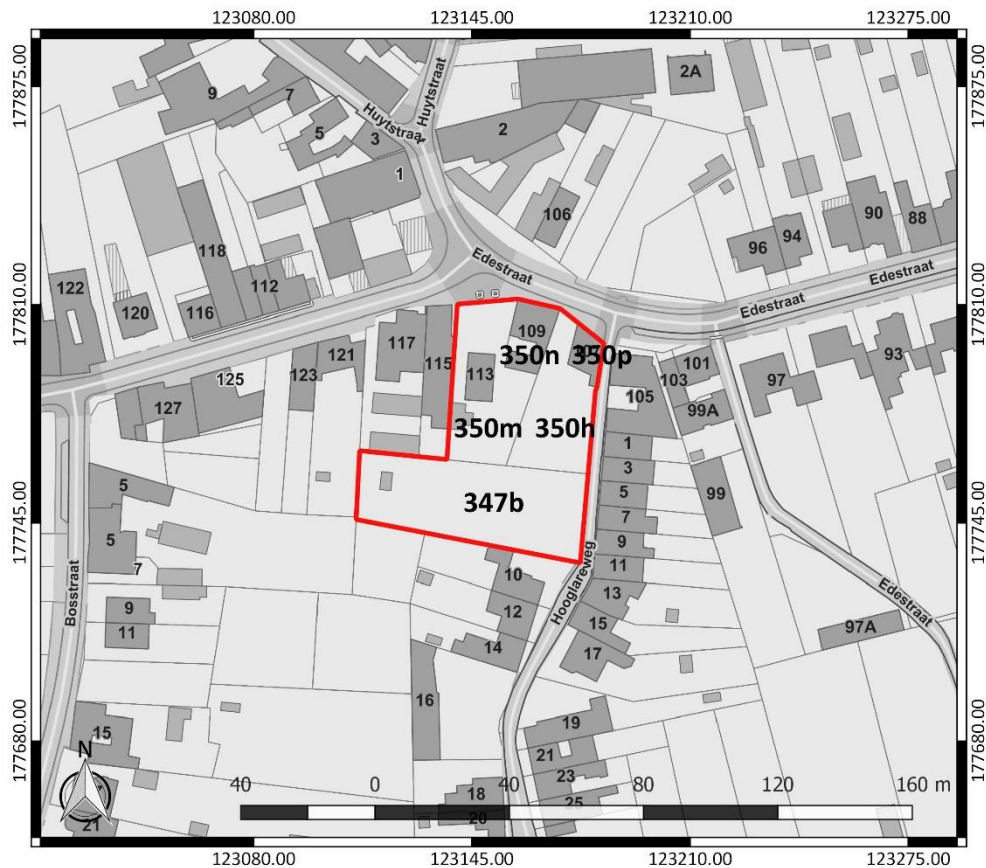
Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): Oost-Vlaanderen, Haaltert, Ede, Hooglareweg-Edestraat, Ede

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 123184, 177799
- 123177, 177733
- 123111, 177746
- 123141, 177810

Kadastrale percelen: Haaltert, Afdeling 1, sectie A, nummers 347b, 350h, 350m, 350n en 350p

Kadastraal plan:

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood (www.geopunt.be)

Aanleiding van het vooronderzoek

Zie hoofdstuk 2.3.2 van het verslag van resultaten.

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Zie hoofdstuk 2.4.4 van het verslag van resultaten.

Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doelstelling van een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem is nagaan of archeologische niveaus aanwezig zijn in het projectgebied en op welke diepte, om een verdere inschatting te kunnen maken van de versturende impact van de geplande werken. Ook dient het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied en over het potentieel op kennisvermeerdering.

Volgende onderzoeksvragen dienen te worden behandeld:

- Zijn archeologische sporen aanwezig binnen het onderzoeksgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in de ruimte en in de tijd?
- Wat is het type vindplaats (bewoning, begraving, ...), aanwezig binnen het onderzoeksgebied?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische sporen?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen materiële cultuur?
- Wat is de potentiële kenniswinst van een eventuele opgraving?

- Is er mogelijkheid tot behoud *in situ* en zijn er eventuele maatregelen nodig om aan het behoudsprincipe te voldoen?
- Indien behoud *in situ* van het archeologisch erfgoed onmogelijk of onwenselijk is in het kader van de geplande bodemingrepen: kan een afbakening gemaakt worden van bepaalde delen van het terrein die voorafgaand aan de werkzaamheden moeten onderzocht worden?

Onderzoeksmethode

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria:

1° is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein?

2° is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)?

3° is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?

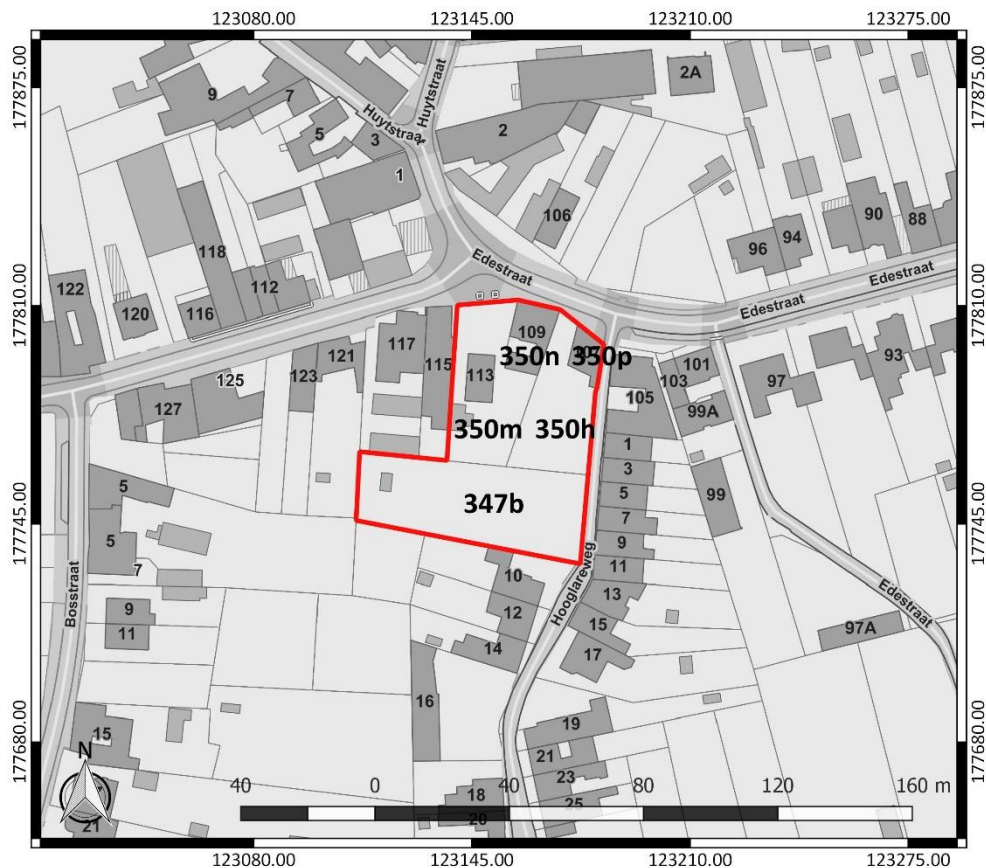
4° is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

In functie van verder onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van waardevolle archeologische sporen is de uitvoering van een proefsleuvenonderzoek de meest aangewezen onderzoeksmethode. De methode biedt daarvoor voldoende ruimtelijk inzicht en is geschikt omdat een site zonder complexe verticale stratigrafie verwacht wordt.

Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen informatie kan aanleveren over de datering van de gedetecteerde fenomenen. Veldkartering is niet mogelijk omwille van de aanwezige bebouwing, verharding en begroeiing. Het potentieel op kennisvermeerdering dat kan volgen uit een landschappelijk booronderzoek is beperkt. Uit het bureauonderzoek kan reeds een goede inschatting gemaakt worden van de bewaring van de bodem en blijkt het potentieel op een goed bewaarde steentijd artefactensite laag. Daarom wordt de uitvoering van een landschappelijk booronderzoek niet zinvol geacht.

De onderzoekszone beslaat steeds de oppervlakte van ca. 3608 m², zoals die afgebakend is op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek.

De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen die opgesteld worden naar aanleiding van elk assessment beantwoord zijn.

Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied met aanduiding van de zone waar bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig is (rood), geprojecteerd op het GRB (www.geopunt.be)

Onderzoekstechnieken

Het bodemarchief dient onderzocht te worden totdat alle aardkundige eenheden onderzocht zijn waarin archeologische sites in primaire positie kunnen voorkomen, die relevant zijn voor de vraagstellingen van het onderzoek. Voor aanvang van het archeologische onderzoek dienen de aanwezige bomen gerooid te worden. De stronken mogen daarbij nog niet verwijderd worden om geen schade te veroorzaken aan het bodemarchief. Voor aanvang van het proefsleuvenonderzoek dient de aanwezige bebouwing en verharding gesloopt te worden. De uitbraak van ondergrondse massieven dient te gebeuren onder begeleiding van een archeoloog.

Proefsleuvenonderzoek

Voor de gehanteerde onderzoekstechnieken is hoofdstuk 8.6 van de Code van Goede Praktijk van toepassing. Er wordt gewerkt met continue, parallelle proefsleuven. De aangelegde proefsleuven hebben een breedte van 2 m. De proefsleuven worden zo geplaatst dat de oorspronkelijke topografie bij de aanleg van de proefsleuven zo goed mogelijk gevolgd kan worden. De proefsleuven hebben een maximale tussenafstand van middelpunt tot middelpunt van 15 m. Er is ook rekening gehouden met op het terrein aanwezige obstakels, zoals perceelsgrenzen. De beoogde oppervlakte die onderzocht dient te worden door middel van proefsleuven, bedraagt minimaal 10%. Dit percentage wordt behaald op basis van het vooropgestelde sleuvenplan (Figuur 3). Er wordt zelfs reeds 12,5% van het terrein onderzocht op basis van het vooropgestelde sleuvenplan.

Figuur 3: Inplanting van de proefsleuven (blauw)

Voor een goede selectie moeten de proefsleuven normaal gezien aangevuld worden met kijkvensters en/of dwarssleuven. De oppervlakte hiervan bedraagt minimaal 2,5 % van het onderzoeksgebied. Aangezien aan de hand van het proefsleuvenonderzoek reeds 12,5% van het terrein onderzocht wordt, dienen geen bijkomende kijkvensters en/of dwarssleuven aangelegd te worden, indien daar tijdens het onderzoek geen aanleiding toe blijkt. Indien echter sporen aangetroffen worden waarvan de interpretatie of het verloop onvoldoende duidelijk is, dan kunnen wel bijkomende kijkvensters en/of dwarssleuven aangelegd worden. De zijden van de kijkvensters meten maximaal de afstand tussen twee sleuven. De kijkvensters en/of dwarssleuven moeten voldoende groot zijn om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

[Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk](#)

Aangezien aan de hand van het proefsleuvenonderzoek reeds 12,5% van het terrein onderzocht wordt, dienen geen bijkomende kijkvensters en/of dwarssleuven aangelegd te worden, indien daar tijdens het onderzoek geen aanleiding toe blijkt. Indien echter sporen aangetroffen worden waarvan de interpretatie of het verloop onvoldoende duidelijk is, dan kunnen wel bijkomende kijkvensters en/of dwarssleuven aangelegd worden. De zijden van de kijkvensters meten maximaal de afstand tussen twee sleuven. De kijkvensters en/of dwarssleuven moeten voldoende groot zijn om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.